

LIBRIS

We know
books

ROXANA-MARIA GAVRILA

MARILENA NICOLAE

ABC-ul ORGANIZATORILOR GRAFICI

I. Argument.....	3
De ce sunt organizatorii grafici instrumente atât de importante pentru predare, învățare și evaluare?	3
II. Organizatorul grafic în acțiune.....	5
II.1. Organizatorul grafic din perspectiva instruirii diferențiate.....	5
II.2. Delimitări conceptuale	7
II.3. Elaborarea și analiza critică a unui organizator grafic.....	9
II.4. Stimularea capacității de înțelegere prin crearea de organizatori grafici	9
II.5. Cum se lucrează cu organizatorii grafici?	10
III. Tipologia organizatorilor grafici	15
III.1. Stea	16
III.2. Păianjen.....	17
III.3. Schelet de pește.....	18
III.4. Nor/ciorchine	19
III.5. Arbore	20
III.6. Cadran de ceas.....	21
III.7. Diagrama Venn	21
III.8. Diagrama tip grafic-Y.....	22
III.9. Diagrama tip grafic-T.....	23
III.10. Diagrama PMI.....	24
III.11. Diagramele vocabular.....	25
III.12. Diagrama celor 5 întrebări	26
IV. Considerații cu privire la evaluare	27
V. În loc de concluzii	29
V.1. Cum este structurată cartea.....	29
V.2. Beneficiile utilizării acestei cărți.....	30
V.3. Cum putem adapta organizatorii grafici?	33
V.4. Recomandări.....	34
VI. Organizatorii grafici se prezintă.....	37
<i>Bibliografie.....</i>	<i>134</i>

I. Argument

De ce sunt organizatorii grafici
instrumente atât de
importante pentru predare,
învățare și evaluare?

Organizatorii grafici sunt instrumente pedagogice importante, care își dovedesc eficiența în organizarea conținutului și ideilor, facilitând înțelegerea de către elevi a informațiilor nou-dobândite. Teoria inteligențelor multiple a lui Gardner (1993, 2006) postulează că elevii devin mult mai capabili să învețe și să internalizeze informații atunci când sunt utilizate mai multe modalități de învățare într-o strategie de instruire. Organizatorii grafici prezintă materia prin modalități vizuale și spațiale multiple și consolidează ceea ce se predă în clasă, utilizarea organizatorilor grafici ajută elevii să interiorizeze ceea ce au învățat printr-un demers flexibil de învățare.

Organizatorii grafici sunt instrumente de predare – învățare – evaluare; atunci când acestea sunt integrate în experiența din sala de clasă, elevii sunt mai în măsură să înțeleagă materia nouă. Prin crearea unei imagini vizuale clare, organizatorii grafici sprijină învățarea, permițându-le elevilor să vadă literalmente conexiunile și relațiile dintre fapte, informații și termeni.

În această lucrare sunt prezentați **48 de organizatori grafici**, instrumente de predare, învățare și evaluare care transformă învățarea într-un proces de succes, activ și eficient. Elevii sunt stimulați să pună întrebări și încurajați să își dezvolte și să aplice abilități de gândire critică și creativă, esențiale, dezvoltându-și în același timp instrumente de lucru proprii, originale de a învăța să învețe.

Puteți folosi organizatorii grafici pentru:

- Planificarea și dezvoltarea curriculumului;
- Predarea conținuturilor și sprijinirea înțelegerii materiei noi;
- Evaluarea în sala de clasă;
- Dezvoltarea abilităților de învățare ale elevilor.

Prin integrarea de text și imagini vizuale, cei 48 de organizatori grafici prezentați implică în mod activ o mare varietate de elevi, inclusiv elevii cu nevoi speciale. Acești organizatori pot fi folosiți pentru orice materie și sunt ușor de integrat în curriculum.

Utilizarea materialelor didactice vizuale nu se limitează la completarea de către elevi a unor fișe de lucru. Organizatorii grafici ajută elevii să deprindă abilitățile necesare, să participe în mod activ la procesul de învățare și să ia parte la discuții, toate acestea conducând la atingerea unui nivel conceptual superior de înțelegere.

Știm din teoria învățării că mintea umană organizează în mod natural și stochează informații. Mintile noastre creează structuri pentru a stoca informațiile nou-dobândite și pentru a le conecta la cunoștințele anterioare (Piaget, 1974). Organizatorii grafici reprezintă vizualizări ale acestor sisteme de stocare mentală și servesc pentru a-i sprijini pe elevi în amintirea și realizarea de conexiuni între informații (Vygotsky, 1962). După ce elevii sunt capabili să-și amintească și să asimileze informații, ei pot avansa către o gândire mai critică.

Numeroase studii au constatat că organizatorii grafici sunt eficienți pentru predare, învățare și evaluare, și multe dintre acestea susțin eficacitatea organizatorilor grafici pentru copiii supradotați și elevii cu nevoi speciale (Cassidy, 1991).

Succesul de care se bucură organizatorii grafici face posibilă folosirea acestor instrumente de învățare la toate nivelurile. Stimularea vizuală asigurată de organizatorii grafici atrage atenția elevilor. Aceștia sunt atrași de ce este nou și vizual, deoarece creierul este mult mai echipat pentru a procesa imagini decât texte. Având în vedere faptul că organizatorii grafici integrează texte și imagini vizuale, elevii beneficiază de o experiență de învățare care implică creierul în ansamblu.

În plus, pentru toți cei care învață, organizatorii grafici facilitează integrarea memoriei de lungă durată cu noile cunoștințe asimilate. Organizatorii grafici declanșează, de fapt, memoria de lungă durată și promovează realizarea unei sinteze cu noile informații (Materna, 2007).

Organizatorii grafici pot fi structurați în funcție de diferitele aplicații ale acestora. Profesorul este cel mai în măsură să decidă care organizatori sunt cei mai potriviți pentru o anumită lecție.

Folosirea organizatorilor grafici este o strategie universală care poate fi folosită la toate nivelurile și la toate disciplinele. Se poate apela la organizatori grafici la începutul unei unități de învățare și se pot face apoi referiri la aceștia pe parcursul desfășurării unității sau pot fi folosiți ca instrumente de evaluare.

Lucrul cu informația este cea mai constantă preocupare a vieții de elev, include activități diverse și este sistematic urmărită de către profesori, care consideră că elevii care știu să învețe stăpânesc și tehnicile necesare pentru a căuta, organiza și folosi informația.

De aceea, este firească și necesară întrebarea: **Cum pot ajuta elevul să organizeze informațiile de care dispune astfel încât să le poată accesa și folosi rapid și eficient în situații diverse?**

Elevii fac cunoștință cu modalități de organizare a informațiilor încă din primele zile de școală, prin intermediul manualelor, un tip particular de organizare, care se învață în timp. Pe măsură ce situațiile de învățare se diversifică, elevul se familiarizează cu modalități/procedee, tehnici mai complexe de organizare, fiind confruntat cu operații de cunoaștere a căror complexitate este adesea ignorată sau considerată de la sine înțeleasă de către profesor. Ca strategie de învățare, organizarea informațiilor contribuie la o mai bună înțelegere a noilor informații și la integrarea acestora în „organizările” deja existente. Elevul va putea astfel să interacționeze cu informațiile, care devin mai ușor învățate și reamintite.

III. Organizatorul grafic în acțiune

III.1. Organizatorul grafic din perspectiva instruirii diferențiate

Instruirea diferențiată, concept nodal în teoria centrării pe elev, aflată în opoziție față de paradigma de mult depășită, centrată pe profesor. **Instruirea diferențiată**, ca răspuns al cadrului didactic la nevoile elevilor, constă într-un parcurs de diferențiere a conținutului, procesului și produsului instruirii în acord cu nevoile de educare ale elevilor, profilurile de inteligență ale elevilor, interesele lor, motivația școlară, ritmul de învățare, tipul și nivelul aptitudinal (cu precădere cel intelectual), nivelul de pregătire intelectuală (volum de cunoștințe existente), nivelul de implicare afectivă etc. C. Tomlinson (2001) susține că „diferențierea cere profesorului să realizeze că sălile de clasă trebuie să fie locurile unde profesorii urmăresc înțelegerea profundă a ceea ce înseamnă predare și învățarea zi de zi și, de asemenea, să-și amintească zilnic că nicio practică curentă nu este cea mai bună practică dacă nu funcționează pentru fiecare elev în parte.” (p. 17)

Un program de educație diferențiată (Renzulli, 2005) vizează următoarele aspecte:

- ✓ cunoașterea fiecărui copil și a caracteristicilor clasei de elevi;
- ✓ planificarea și organizarea directă și indirectă a activităților care să corespundă nevoilor de dezvoltare ale copiilor;
- ✓ îmbinarea judicioasă a tratării individuale și diferențiate cu cea globală, de grup, în care se rezolvă sarcini de echipă;
- ✓ individualizarea activității fiecărui copil în funcție de nevoile sale;
- ✓ varietatea și flexibilitatea materialelor didactice;
- ✓ folosirea metodelor de predare și învățare în perechi sau în grupuri mici;
- ✓ diferențierea timpului de studiu și a mecanismelor de întărire utilizate în învățare;
- ✓ intensificarea activităților de coordonare directă profesor-elev (discuții, mese rotunde, cercuri de profil);

- ✓ organizarea de consultații individualizate, care să permită elevului să se exprime fără a fi constrâns de presiunea clasei din care face parte și care l-ar putea inhiba;
- ✓ evaluarea permanentă a programului de educație diferențiată;
- ✓ atitudinea pozitivă și flexibilă din partea profesorilor;
- ✓ parteneriatul educativ etc.

1. Diferențiere conținuturile învățării stratificarea conținuturilor în funcție de ritmul de învățare adaptat nivelului de pregătire intelectuală	2. Diferențiere stiluri de învățare/stiluri de predare adecvarea strategiilor didactice la profilul individual				
3. Diferențiere forme de organizare a activităților gruparea omogenă sau heterogenă a elevilor influențează învățarea prin colaborare	<table border="1" data-bbox="407 546 901 828"> <tr> <td>CURRICULUM (cunoștințe)</td><td>PROCESUL DE INSTRUIRE (pedagogie)</td></tr> <tr> <td>ORGANIZAREA CLASEI (management)</td><td>EVALUARE (produse diferențiate)</td></tr> </table> exprimarea în moduri diferite a produselor învățării	CURRICULUM (cunoștințe)	PROCESUL DE INSTRUIRE (pedagogie)	ORGANIZAREA CLASEI (management)	EVALUARE (produse diferențiate)
CURRICULUM (cunoștințe)	PROCESUL DE INSTRUIRE (pedagogie)				
ORGANIZAREA CLASEI (management)	EVALUARE (produse diferențiate)				
5. Puterea de a diferenția aparține profesorului: aplicarea strategiilor diferențiate zilnic va crește nivelul performanțelor școlare.					

(adaptare după Renzulli, J., and Reis, S., *Cinci dimensiuni ale diferențierii*, 2005.)

Plecând de la ideea că, de cele mai multe ori, elevul este obligat să se adapteze la oferta educațională și că prea puține sunt situațiile în care se iau în considerație posibilitățile și interesele elevilor, trebuie supusă analizei maniera în care **metodele și tehnicile de predare-învățare se reflectă în calitatea performanțelor academice**. Rezultatele empirice demonstrează că lipsa succesului școlar își are originea și în nepotrivirea dintre modul în care **elevii învață sau, mai exact, sunt obișnuiți să învețe** și maniera în care **profesorul îi învață, respectiv îi obișnuiește să învețe**. „O parte dintre elevii noștri ajung astfel să aibă performanțe mult mai reduse în comparație cu potențialul lor (și) din cauză că persoanele care-i învață (în mod generic educatorii) nu s-au întrebat niciodată în ce mod învață (Popenici et. al, 2008, p. 72).

experiențelor de învățare pentru fiecare elev. A adapta timpul și gradul în care oferi ajutor elevilor reprezintă un indicator relevant pentru educația diferențiată. Astfel, se respectă principiul autoreglării instruirii atât prin conexiune inversă externă, realizată de profesor, cât și prin conexiune inversă internă, realizată de elev. Cel mai adesea observăm că profesorul este cel care ameliorează, ajustează sau transformă mesajul educațional în funcție de calitatea comportamentului de răspuns al elevului. Când elevul devine capabil de autoevaluare-autoinstruire-autoeducare, el se transformă efectiv din obiect al educației în subiect al propriei sale formări-dezvoltări.

Diferențierea activității didactice rămâne o necesitate de necontestat. **Fiecare copil e unic în felul lui, „o minune irepetabilă”**, expus permanent, prin practica educativă curentă, unui pericol de uniformizare, printr-o educație liniară, mecanică, „de masă”.

II.2. Delimitări conceptuale

Organizatorii grafici (unii dintre aceștia fiind cunoscuți și sub denumirea de hărți conceptuale, grafice de relaționare sau hărți mentale) constituie o **modalitate vizuală de construire a cunoștințelor și de organizare a informației**. Aceștia ajută elevul să transforme și să comprime o mulțime de informații, aparent fără legătură între ele, într-o reprezentare grafică structurată și ușor de citit. Reprezentarea vizuală astfel obținută poate transmite informații complexe într-o manieră ușor de înțeles. Studiile arată că atunci când elevii creează reprezentări non-lingvistice ale cunoștințelor lor are loc o creștere a activității creierului (Gerlic & Jausovec, 1999). Fie că elevii creează o hartă conceptuală, o diagramă de proces sau o simplă schiță, ei trebuie să apeleze la capacitățile de analiză pentru a clarifica relațiile, a-și organiza gândurile și a formula planuri sau pași procesului. Procesul de creare a reprezentărilor îi ajută pe elevi să rețină informațiile și le dezvoltă abilitatea de a transmite și a face schimb de idei în activitățile care se desfășoară prin colaborare.

Această tehnică de reprezentare vizuală a conceptelor și a legăturilor dintre ele a apărut ca urmare a teoriilor cognitiviste ale lui David Ausubel și, ulterior, a cercetărilor lui Joseph D. Novak, începând cu anii '70, la Universitatea Cornell, S.U.A. Conceptele sunt redată în spații delimitate (cercuri, dreptunghiuri etc.), iar relațiile dintre concepte sunt indicate prin linii/săgeți de legătură.

Organizatorii grafici sunt reprezentări vizuale care intermediază între text și ilustrație (vezi luarea de notițe prin tehnica Cornell exemplificată în planșa nr. 21, *Dulapul cu notițe*). Caracteristicile principale sunt:

- Sunt imagini funcționale – analogice, concepute ca un cod conștient sau intuitiv, cu intenția de a comunica o informație determinată;
- Evidențiază interrelațiile dintre elementele realității reprezentate;
- Se adresează analizorului vizual prin informații digitale și analogice concretizate în semne (cel puțin un element digital și cel puțin unul analogic).

Funcțiile pedagogice ale organizatorilor grafici sunt următoarele:

- **Aport de informație** – organizatorul grafic poate constitui punctul de plecare al unei lecții. Pornind de la analiza lui, elevii pot descoperi cunoștințe pe care să le dezvolte/extindă la lecție;
- **Support al explicațiilor furnizate la lecție** – prin studierea organizatorului grafic prezentat elevilor la începutul lecției sau prin construirea lui în timpul lecției, acesta permite vizualizarea explicațiilor și ideilor formulate;
- **Explicitarea cunoștințelor** – organizatorii grafici evidențiază elementele constitutive ale unui sistem, evenimentele și succesiunea lor;
- **Sintetizarea cunoștințelor** – organizatorul grafic reliefează cunoștințele esențiale, centrând atenția elevilor asupra acestora;
- **Support pentru evaluare** – organizatorul grafic poate sintetiza cunoștințele supuse evaluării, respectiv realizarea corectă a organizatorului grafic este produsul solicitat prin evaluare.

Principiile care se regăsesc cel mai mult în organizarea informației sunt: principiul ierarhic, principiul cronologic și principiul causal.

a. **Principiul ierarhic** statuează faptul că informația trebuie ordonată în funcție de un set de criterii (de ex., importanța în argumentație, relevanța pentru tema aflată în discuție, accesibilitatea, ordonarea de la simplu la complex).

b. **Principiul cronologic** afirmă faptul că informația trebuie organizată și în funcție de succesiunea în timp. Aceasta nu înseamnă doar o succesiune liniară de elemente structurată de indicatori temporali (apoi, după aceea), ci luarea în considerare și a simultaneității (în acest timp, în paralel, totodată). Complexitatea fenomenelor este dată și de faptul că lucrurile se petrec nu numai într-o ordine evenimentială, ci și în același timp.

c. În sfârșit, **principiul causal** pornește de la ideea că înregistrarea informațiilor trebuie să reproducă lanțurile cauzale care au dus la producerea unui eveniment sau fenomen. Înregistrarea faptelor trebuie să ajute pe cel care le realizează să identifice aceste lanțuri cauzale și să le ierarhizeze.

În concluzie, putem afirma faptul că **organizatorii grafici se numără printre tehnicile de lucru cu informația**. Ei ajută elevii să gândească, să vizualizeze și să organizeze propriile cunoștințe.

Elaborarea și integrarea unui organizator grafic în lecție trebuie să ia în considerare caracteristicile grupului-țintă: nivelul cognitiv, omogenitatea, stilul de învățare al elevilor (vizuali, auditivi), obișnuința lor cu un anumit tip de informație, nivelul cunoștințelor referitoare la subiectul tratat etc., dar și alte aspecte, cum sunt obiectivele situației de învățare în care se utilizează organizatorul grafic, metodele de predare-învățare-evaluare, mijloacele de învățare disponibile, experiența dobândită în folosirea acestui instrument de învățare etc.

Analiza critică a unui organizator grafic va viza:

- 1 Concordanța dintre tipologia organizatorului grafic și obiectivul urmărit prin folosirea acestuia;
- 2 Utilizarea cu predilecție a formelor simple (organizatori grafici ușor de înțeles de elevi) astfel încât perspectiva globală să nu aibă de suferit prin centrarea atenției asupra elementelor mai degrabă decorative;
- 3 Respectarea unei proporții și a unei scări pentru desene și text;
- 4 Respectarea simbolisticii spațiale cu care elevii sunt obișnuiți;
- 5 Limitarea cantității textului, echilibru între elemente grafice și cuvinte;
- 6 Alegerea unui titlu explicit și evidențierea lui. Asigurarea coerenței între cuvinte și imagine, între tipul de caractere și tipul organizatorului grafic;
- 7 Diferențierea formelor grafice și asocierea lor cu semnificații precise;
- 8 Utilizarea, dar cu măsură, a culorilor (și respectarea semnificației culturale a culorilor, dacă e cazul).

Se urmărește deci menținerea unui echilibru între calitatea estetică a organizatorului grafic și funcția acestuia în lecție. Manipularea acestor instrumente facilitează rezolvarea de sarcini de lucru autentice, în care cunoștințele dobândite anterior sunt conectate la noile informații învățate.

11.4. Stimularea capacității de înțelegere prin crearea de organizatori grafici

Procesul de transformare a unei mase de date/informații/idei într-o diagramă grafică ajută elevul să înțeleagă mai bine tema studiată. Pentru a crea diagrama, elevul trebuie să se concentreze pe relația dintre diferitele elemente și să studieze semnificația fiecărui element în parte. În procesul de creare a diagramei, elevul trebuie să prioritizeze informația, identificând cele mai

importante elemente care trebuie avute în vedere, precum și locul pe care îl va ocupa fiecare element în cadrul diagramei.

Crearea de organizatori grafici ajută, de asemenea, elevii să genereze idei, pe măsură ce își dezvoltă și își structurează ideile cu suport vizual. Posibilitățile asociate unei teme devin mai clare, în condițiile în care ideile elevului sunt structurate vizual.

Organizatorii grafici pot fi utilizați pentru a structura proiectele scrise, pentru a ajuta extragerea informațiilor esențiale în urma unui asalt de idei (brainstorming), planificarea cercetării și rezolvarea problemelor sau în luarea deciziilor în învățare. Nu trebuie omisă importanța reflecției exersată printr-un astfel de exercitiu grafic.

Organizatorii grafici pot fi desenați cu mâna liberă sau printați. Adăugând coduri de culori și/sau imagini unui organizator grafic puteți crește utilitatea acestuia, precum și claritatea reprezentării vizuale.

11.5. Cum se lucrează cu organizatorii grafici?

În 1992, Jay McTighe, în cartea sa „Organizatori grafici: Conexiuni pentru o gândire îmbunătățită”, prezenta trei modalități principale prin care profesorii pot utiliza organizatorii grafici în predare și un număr de modalități prin care elevii îi pot folosi în sprijinul procesului de învățare.

- **Înainte de curs**, profesorii pot apela la un organizator grafic pentru a încerca să structureze prezentarea de noi materiale, indicând relațiile dintre idei. Profesorii pot obține informații de la elevi prin crearea unui organizator grafic pe tablă pentru a-și face o idee cu privire la cunoștințele anterioare ale elevilor.

- **În timpul orei de curs**, organizatorii grafici îi pot ajuta pe elevi să identifice, proceseze și reorganizeze în mod activ informațiile-cheie. Acest lucru se datorează faptului că organizatorii grafici permit elevilor să abordeze subiectele în mod cognitiv, deoarece aceștia sprijină procesele de gândire. Elevul trebuie să aibă un rol activ în procesul de învățare, prelucrând și reorganizând informațiile. Modificarea unei structuri organizate de informații oferă elevilor oportunitatea de a învăța din propriile greșeli. Mai mult, elevii reușesc să construiască hărți care sunt adecvate pentru stilul lor particular de învățare.

- **După ora de curs**, elevii își pot construi propriii organizatori, folosind textul integral pentru a izola și organiza conceptele-cheie. Această tehnică de rezumare este un instrument folosit pentru a vedea dacă elevii pot interpreta ce le-a fost predat și dacă pot reda ce au învățat în termeni concisi și preciși. Organizatorii grafici post-instruire încurajează, de asemenea,

elaborarea. În cazul în care elevii pot conecta cunoștințele anterioare cu ce au învățat și pot identifica relații între acele idei, înseamnă că aceștia învață în mod activ.

Prin urmare, la nivelul lecției, atât profesorul, cât și elevul pot apela la organizatorii grafici în cele trei etape distincte ale instruirii: în **etapa incipientă** (la debutul predării/învățării), în **etapa de construire a cunoașterii** (în timpul derulării predării/învățării) și **în urma predării**, respectiv învățării (etapa de obținere a performanței).

În etapa incipientă a lecției, de activare și valorificare a cunoștințelor anterioare, profesorul întărește implicarea activă a elevilor, motivarea și trezirea interesului pentru învățare. Un organizator grafic de tipul pânza de păianjen (vezi planșa nr. 2, *Artificii*) este instrumentul potrivit pentru crearea contextului optim necesar formulării obiectivelor de învățare.

Etapa de construire a cunoașterii urmărește stabilirea contactului cu informația nouă, prelucrarea informației, monitorizarea propriei înțelegeri și menținerea implicării și a interesului fiecărui elev în parte. Un organizator grafic de tipul diagramei X (vezi planșa nr. 25, *Trifoi cu patru foi*) ajută profesorul să livreze informația nouă, cât și elevul să restructureze informația într-un stil personal, determinat de nevoile lui de învățare.

O lecție abordată diferențiat din perspectiva nevoilor de învățare ale elevilor maximizează importanța etapei de reflecție, dublată de extensie. Schimbul de idei cu referință la cele studiate (vezi planșa nr. 21, *Dulapul cu notițe*) creează contextul pentru manifestarea atitudinii reflexive față de învățare.

Lecția concepută diferențiat devine expresia unei instruirii de tip adaptativ, care urmărește a da o motivație complexă actului de învățare. Sfera controlului exercitat de elev asupra propriei învățări se realizează în grade diferite de control (Higginbothan-Wheat, 1990). Controlul asupra diferitelor aspecte ale instruirii (format, viteză, volum, complexitate, succesiune) dă elevului posibilitatea de a exersa un stil propriu de învățare, sporindu-i randamentul atât cantitativ, cât mai ales calitativ.

Transferul gradual al responsabilității (adaptat după Pearson & Gallagher, 1983)

MINTE LUMINATĂ

Tipul de organizator grafic: *stea*

Ce urmărim:

generarea de idei în legătură cu o tema studiată

Verbele lui Bloom:

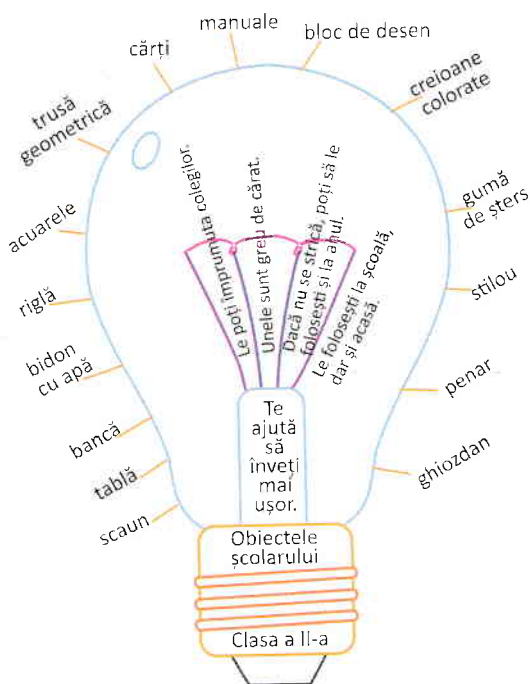
Elevul:

cunoaște, înțelege, aplică, analizează, evaluează, creează

nivel redus de gândire

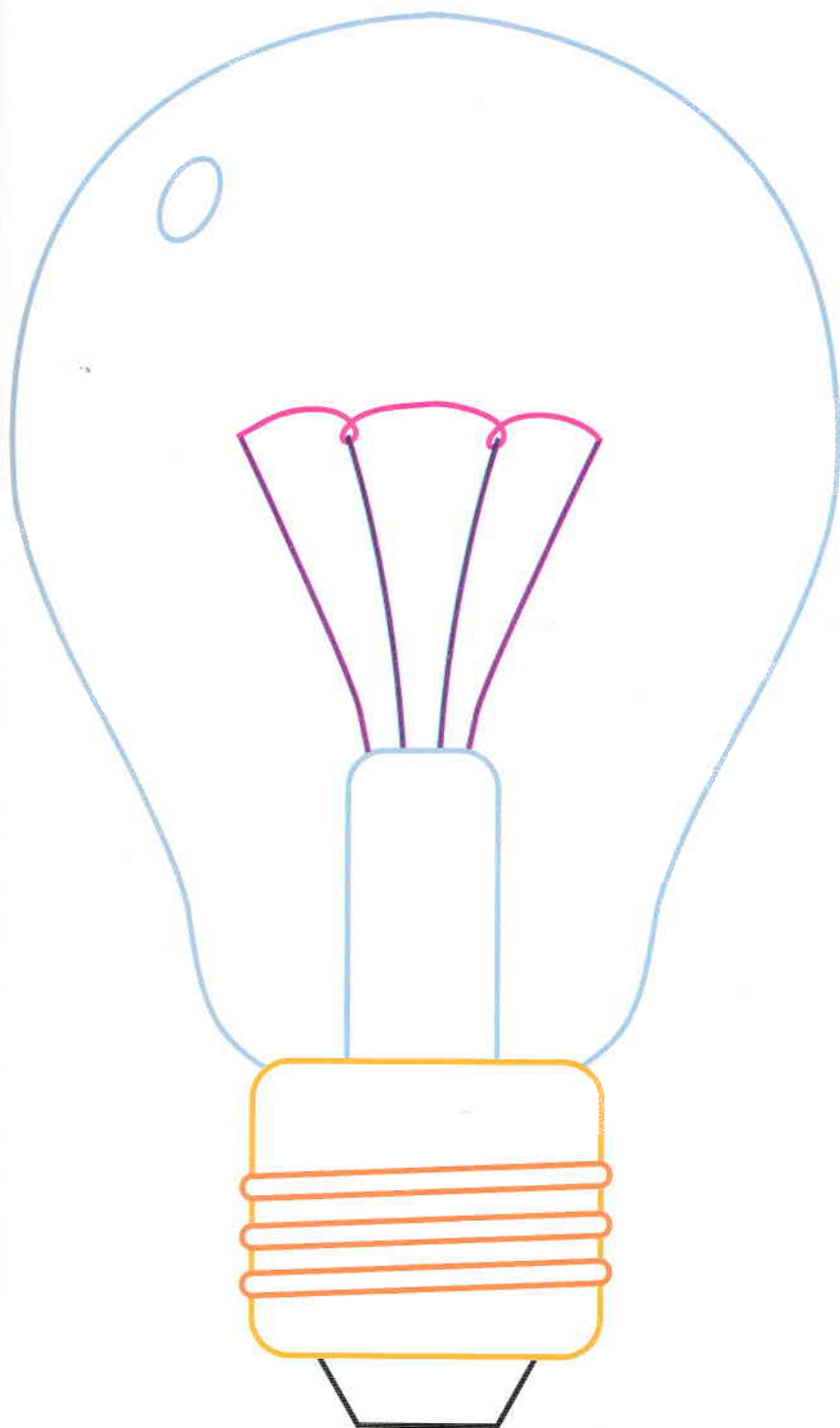
nivel ridicat de gândire

Sarcina de lucru:

Sugestii de adaptare a organizatorului grafic

- Elevii completează planșa cu idei personale în timp ce profesorul explică tema.
- La finalul sarcinii de lucru, planșa poate fi decupată și afișată la panoul interactiv al clasei.

Tipul de organizator grafic: *Furtuna de idei ABC*

Ce urmărim:

utilizarea informațiilor în situații noi

Verbele lui Bloom:

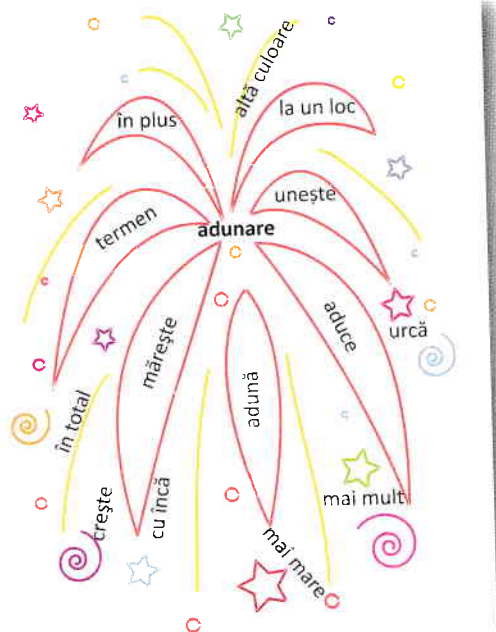
Elevul:

cunoaște, înțelege, aplică, analizează, evaluează, creează

nivel redus de gândire

nivel ridicat de gândire

Sarcina de lucru:

Sugestii de adaptare a organizatorului grafic

- În timpul audierii unui text sau cântec, elevii notează ideile reținute.
- Elevii pot decupa și lipi pe planșă stelute care conțin informații-cheie (selectate dintr-o listă dată).
- Planșa poate fi îmbogățită cu elemente noi (stele de diferite mărimi sau linii curbe deschise).
- Ideile pot fi notate folosind un cod al culorilor.

PLASA DE PRINS IDEI

Tipul de organizator grafic: *mănunchi/nor*

Ce urmărim:

extragerea de informații particulare semnificative

Verbele lui Bloom:

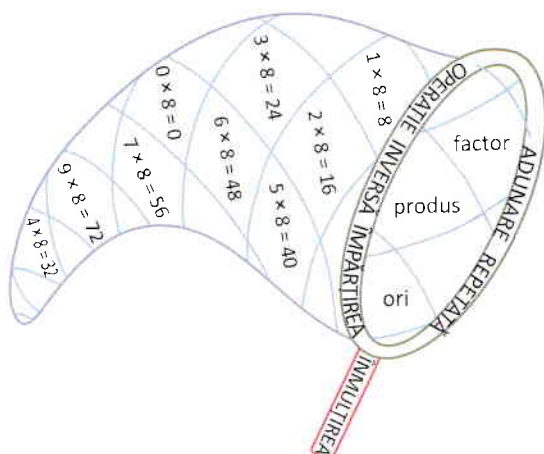
Elevul:

cunoaște, înțelege, aplică, analizează, evaluează, creează

nivel redus de gândire

nivel ridicat de gândire

Sarcina de lucru:

Sugestii de adaptare a organizatorului grafic

- În afara plasei se pot nota calcule ajutătoare (ciornă), desene-suport sau părerile colegilor (în urma prezentării ideilor în plen).
- La clasele mai mici se poate extinde spațiul de completare prin mărirea ochiului plasei (simpla conturare pe marginea a 4 spații legate).
- Planșa poate substitui o sesiune limitată de furtună a ideilor (sarcina de lucru se consideră finalizată când toate spațiile au fost completate).
- În funcție de ritmul de lucru, planșa poate fi completată cu ajutorul colegilor care finalizează fișa înaintea expirării timpului; ideile oferite de colegi sau profesor vor fi scrise cu altă culoare.

